

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.011.01.2020

00901020

Pan
Eugeniusz Szpakowski
Dyrektor Oddziału
Telewizji Polskiej S.A.
w Białymstoku
ul. Włókiennicza 16A, 15 - 464 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/022 - Gospodarka majątkowa i finansowa Telewizji Polskiej S.A.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Telewizja Polska S.A. Oddział w Białymstoku ul. Wókiennicza 16A, 15 - 464 Białystok (dalej: „Oddział” lub „OTVP”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Eugeniusz Szpakowski, dyrektor Oddziału od 20 lutego 2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Grzegorz Sawicki dyrektor Oddziału od 26 listopada 2012 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Gospodarowanie majątkiem oddziału terenowego TVP S.A., w tym aktywami rzeczowymi. 2. Rozporządzanie środkami finansowymi oddziału terenowego TVP S.A.
Okres objęty kontrolą	Lata 2014-2020
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	1. Beata Pawłowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/99/2020 z 1 września 2020 r. 2. Marcin Bielawski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/100/2020 z 1 września 2020 r. (akta kontroli str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200. Dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą OTVP prawidłowo – z wyjątkami wskazanymi niżej – gospodarował majątkiem oraz rozporządzał środkami finansowymi poddanymi badaniu. Zgodnie z przepisami realizowano obowiązki właściciela nieruchomości dotyczące utrzymywania i kontroli stanu technicznego budynków, a objęte analizą powierzchnie wynajmowano z zachowaniem interesu ekonomicznego OTVP. Poddane analizie usługi prawne oraz w zakresie pozyskiwania zleceń na emisję reklam i billboardów sponsorskich zlecane były w sposób celowy, a koszty podróży służbowych, zakupów, wynajmu usług produkcyjnych oraz sprzętu na potrzeby Oddziału ponoszone gospodarnie.

Jednak w przypadku realizacji czterech z pięciu zbadanych audycji naruszono wewnętrzne procedury poprzez uruchomienie procesu produkcji przed zawarciem umów, nieprzestrzeganie terminów zawarcia umów lub niedokonanie formalnego odbioru audycji. Nie dochowano też obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę lub zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej robót budowlanych zrealizowanych w budynkach Oddziału. Ponadto stwierdzono nieprawidłowości o charakterze formalnym polegające na: nieujęciu części informacji w książkach obiektów budowlanych, niestosowaniu kart drogowych określonych w wewnętrznych przepisach, nieuzyskaniu od współpracowników pisemnej informacji o zapoznaniu się z zasadami dotyczącymi użytkowania samochodów służbowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Gospodarowanie majątkiem OTVP, w tym aktywami rzeczowymi

1.1. Wg stanu na 30 czerwca 2020 r. wartość netto rzeczowych aktywów trwałych Oddziału wynosiła 14 762 tys. zł⁴ i była wyższa o 7 351,3 tys. zł (o 99,2%) niż na koniec 2014 r.⁵

(akta kontroli str. 151-154)

Oddział posiadał prawo użytkowania wieczystego gruntów o powierzchni 7 914 m² (działki, na której znajdowała się siedziba OTVP)⁶ oraz własność usytuowanych na niej pięciu budynków⁷ o łącznej powierzchni użytkowej 2 996,55 m². W latach 2014-2020 nie dokonywano zmian ilościowych ww. grup składników majątkowych.

(akta kontroli str. 155-156, 424)

W okresie objętym kontrolą nastąpił istotny wzrost wartości urządzeń technicznych i maszyn (o 6.352,5 tys. zł, tj. o 265,5 %) oraz środków transportu (o 1.603,8 tys. zł, tj. o 996,8 %) stanowiących majątek OTVP. Wynikało to głównie z zakupów dokonywanych w latach 2018-2019⁸. OTVP nabył wówczas m.in. cztery samochody (jeden specjalistyczny), sześć torów kamerowych z wyposażeniem, 10 kamkorderów, 10 obiektów szerokokątnych, dwa miksery wizji, 15 statywów, 24 monitory.

W latach 2014-2020 (I półrocze) Oddział nie sprzedawał składników majątku trwałego, poza czterema samochodami, których wartość księgowa w momencie sprzedaży wynosiła 0 zł.

(akta kontroli str. 151,155-171)

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ W tym: 3 895,1 tys. zł – budynki i lokale, 8 745,6 tys. zł – urządzenia techniczne i maszyny, 1 764,7 tys. zł – środki transportu, 356,6 tys. zł – pozostałe. Wartość netto gruntów wynosiła 0 zł.

⁵ Wg stanu na 31.12.2014 r. wynosiła 7 410,7 tys. zł, w tym: 4 822,5 tys. zł – budynki i lokale, 2 393,1 tys. zł – urządzenia techniczne i maszyny, 160,9 – środki transportu, 12,9 tys. zł – grunty oraz 21,3 tys. zł - pozostałe.

⁶ Całkowite umorzenie nastąpiło w 2016 r.

⁷ Budynek administracyjny, portiernia, studio telewizyjne, garaż i budynek magazynowy.

⁸ W latach 2018-2019 przyjęto na stan urządzenia i maszyny o łącznej wartości początkowej wynoszącej 8.537,6 tys. zł i środki transportu o wartości 1.933,9 tys. zł.

1.2. W latach 2014-2020 (I półrocze) Oddział zrealizował inwestycje na kwotę brutto 6 927,4 tys. zł, w tym siedem zadań inwestycyjnych za 2 032,9 tys. zł i 88 zakupów uzupełniających za 4 894,5 tys. zł. Analiza realizacji czterech zadań inwestycyjnych na kwotę brutto 1 948,4 tys. zł⁹ (95,8% wartości wszystkich zrealizowanych zadań inwestycyjnych w okresie objętym kontrolą) wykazała, że:

- w każdym przypadku, zgłaszając zadanie do planu przedstawiono uzasadnienie jego realizacji (technologiczne i biznesowe);
- wyboru wykonawców dokonano z zastosowaniem wymaganego trybu: w przypadku zakupu stacji satelitarnej DSNG był to przetarg nieograniczony¹⁰ a przy zamówieniach o wartości przekraczającej 20 tys. zł i nie większej niż równowartość 30 tys. euro – postępowania z użyciem platformy zakupowej¹¹;
- zadania zostały zrealizowane terminowo;
- faktury stanowiące podstawę wydatku zostały wystawione po odbiorze zadania przez przedstawicieli Oddziału i opiewały na kwoty wynikające z umów zawartych z wykonawcami;
- wartość zrealizowanych zadań mieściła się w kwocie określonej w planie inwestycyjnym (z uwzględnieniem aktualizacji),
- w ewidencji środków trwałych właściwie ujęto pojazd zakupiony w ramach zadania „Zakup stacji DSNG” oraz zwiększono wartość budynków objętych pozostałymi zadaniami inwestycyjnymi. (akta kontroli str. 173-410)

Roboty budowlane w ramach zadań inwestycyjnych: „Modernizacja budynku portierni” oraz „Modernizacja i termomodernizacja budynku gospodarczego” realizowane były bez pozwolenia na budowę lub zgłoszenia robót organowi administracji architektoniczno-budowlanej, mimo że dotyczyły m.in. przegród zewnętrznych budynków, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

1.3. Żaden z budynków Oddziału nie był w latach 2014-2020 (I półrocze) kontrolowany przez organy nadzoru budowlanego. Zgodnie z art. 62 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹², wszystkie budynki OTVP były natomiast poddawane okresowym (rocznym i pięcioletnim) przeglądom technicznym, obejmującym m.in. stan: obiektów, przewodów kominowych (wentylacyjnych) oraz instalacji elektrycznych, przeprowadzanym przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia. Z protokołów z tych przeglądów wynika, że budynki Oddziału były użytkowane w sposób zgodny z przeznaczeniem i były utrzymywane w należytym stanie technicznym i estetycznym, a ewentualne zalecenia z przeglądów były realizowane. (akta kontroli str. 412-417)

Stosownie do wymogu art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego dla każdego budynku Oddziału prowadzona była książka obiektu budowlanego. Analiza dotycząca trzech losowo wybranych budynków¹³, wykazała że książki prowadzone dla tych obiektów nie zawierały numeru tomu ani daty założenia, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. W pozostałym zakresie badane książki spełniały wymogi określone w §§ 2-6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego¹⁴, w tym:

- w okresie objętym kontrolą prowadzone były systematycznie, a daty wpisów były tożsame z datami zaistnienia okoliczności podlegającej wpisowi;

⁹ Kontrolą objęto zadania: „Modernizacja budynku portierni” (11,8 tys. zł), „Modernizacja i termomodernizacja budynku gospodarczego” (138,6 tys. zł), „Adaptacja nowego pojazdu na potrzeby stacji DSNG/wóz transmisyjny” (1.730,6 tys. zł) – dalej „zakup stacji satelitarnej DSNG”, oraz „Modernizacja infrastruktury okablowania sieciowego SPPI” (67,4 tys. zł).

¹⁰ Prawidłowość przeprowadzenia procedury zamówienia opisano w punkcie 2.5. wystąpienia.

¹¹ Zgodnie z Instrukcją udzielania zamówień wyłączonych spod przepisów ustawy, stanowiącą załącznik do uchwały nr 80/2018 Zarządu Spółki TVP S.A. z dnia 13 lutego 2018 r. zmieniającej Zasady udzielania zamówień publicznych oraz niektórych procesów zakupowych w TVP S.A. i wprowadzającej tekst jednolity.

¹² Dz. U. z 2020 poz.1333, ze zm. Ustawa zwana dalej: „Prawem budowlanym”

¹³ Analiza dotyczyła: budynku administracyjnego, studia produkcyjnego oraz budynku magazynowego. Badaniu poddano książki obiektów budowlanych w części obejmującej lata 2014-2020.

¹⁴ Dz. U. nr 120, poz.1134 ze zm.

- zawierały dane i informacje, wymagane zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu w sprawie książki obiektu, przy czym w trzech na pięć przypadków, nie odnotowano daty wykonania zaleceń wydanych w wyniku okresowych przeglądów. Dyrektor OTVP wyjaśnił, że zalecenia zostały wykonane we własnym zakresie, a daty napraw nie zostały przekazane osobie prowadzącej księgę obiektu;
- miały ponumerowane strony zabezpieczone w sposób chroniący przed ich usunięciem lub wymianą.

Do książek dołączono protokoły z kontroli i przeglądów obiektów budowlanych.

(akta kontroli str. 418-423, 610-615)

1.4. Oddział przez cały okres objęty kontrolą udostępniał podmiotom zewnętrznym pomieszczenia o powierzchni 142 m² na prowadzenie lokalu gastronomicznego (bufetu)¹⁵, oraz – do października 2019 r. – miejsce pod automaty sprzedażowe¹⁶. Z tytułu czynszu za najem tych powierzchni OTVP uzyskało w latach 2014-2020 (I półrocze) przychody netto w wysokości 140,6 tys. zł (0,2% przychodów ogółem Oddziału w tym okresie). Zgodnie z umowami dotyczącymi najmu lokalu przeznaczonego na bufet, najemca obciążany był dodatkowo kosztami energii elektrycznej (wg wskazań podlicznika), energii cieplnej (rozliczanej proporcjonalnie do powierzchni budynku) oraz za wodę (według stawki ryczałtowej).

(akta kontroli str. 425-431)

Analiza czterech umów na wynajem powierzchni (dwóch na bufet i dwóch pod automaty¹⁷), na podstawie których OTVP uzyskał przychody z czynszu w wysokości netto 85,8 tys. zł (61% przychodów z tego tytułu w okresie objętym kontrolą) wykazała, że:

- wybór najemców oraz ustalenie ceny, w przypadku umów dotyczących pomieszczeń na prowadzenie działalności gastronomicznej, nastąpił w drodze konkursu ofert, natomiast powierzchnie pod automaty – jak wynika z wyjaśnień Dyrektora – wynajmowane były z inicjatywy firm, które zgłaszały się z zapytaniem o *możliwość postawienia sprzętu, jednocześnie negocjując wartość najmu powierzchni*;
- stosownie do § 12 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 279/2013 Zarządu Spółki TVP S.A. z 27 maja 2013 r., wszystkie objęte analizą umowy w terminie 14 dni od daty ich zawarcia zostały zarejestrowane przez OTVP w centralnym rejestrze umów;
- najemcy wywiązali się ze swoich zobowiązań – terminowo uregulowano wszystkie należności z tytułu objętych analizą umów.

(akta kontroli str. 432-533, 511-616)

W okresie objętym kontrolą Oddział na podstawie corocznie zawieranych umów¹⁸ był najemcą lokalu mieszkalnego¹⁹ o powierzchni 63,9 m². Z wyjaśnień Dyrektora OTVP wynika, że mieszkanie jest wynajmowane od 2010 r., a jego wyboru oraz ustalenia pierwszej ceny dokonywał były już pracownik TVP S.A. W latach 2014-2020 czynsz wzrósł dwa razy (łącznie o 6,5%) a negocjacje w tej sprawie przeprowadzone zostały telefonicznie z osobą reprezentującą właściciela lokalu. Cena najmu zawierały czynsz oraz opłaty za wszystkie media i nie były wyższe od cen rynkowych za podobny lokal. Koszt najmu lokalu w latach 2014-2020 (I półrocze) wyniósł 124,5 tys. zł.

¹⁵ W okresie objętym kontrolą obowiązywały cztery umowy dotyczące tych pomieszczeń: od 1 lutego 2012 r. do 30 czerwca 2014 r., od 1 sierpnia 2014 do 31 lipca 2015 r., od 01 sierpnia 2015r. do 31 lipca 2017r. (umowa cesji praw i obowiązków z wcześniejszej umowy) oraz od 1 sierpnia 2017 do 31 lipca 2020 r.

¹⁶ W latach 2014-2019 wynajmowano powierzchnię pod jeden do trzech automatów (0,5 m² pod każdy), na podstawie łącznie sześciu umów.

¹⁷ Analizą objęto umowy na wynajem powierzchni pod bufet obowiązujących w okresach: od 1 sierpnia 2014 do 31 lipca 2015 r., oraz od 1 sierpnia 2017 do 31 lipca 2020r. oraz umowy na najem powierzchni pod automat zawarte z DEAL GROUP Sp. z o.o. (na okres od 1 kwietnia 2014 r. do 31 marca 2019 r. oraz z Automat-Spec Sp. z o.o. (na okres od 1 lutego 2018 r. do 31 lipca 2018 r.).

¹⁸ W jednym przypadku umowa (na 2018 r.) została przedłużona na kolejny rok aneksem.

¹⁹ Lokal wynajmowany w związku ze świadczeniem przez Oddział wewnętrznych usług telewizyjnych na potrzeby Belsat TV.

Analiza czterech umów dotyczących najmu lokalu mieszkalnego²⁰, wykazała że wszystkie zostały zawarte po wymaganych wewnętrznych regulacjach uzgodnieniach Oddziału i zarejestrowane w centralnym rejestrze umów w terminach określonych w uchwałach Zarządu TVP S.A. w sprawie postępowania przy zawieraniu umów. Zobowiązania z tytułu analizowanych umów regulowane były terminowo. (akta kontroli str. 523-565, 611-616)

1.5. Wg stanu na 1 stycznia 2014 r. Oddział dysponował dziewięcioma samochodami (czterema osobowymi, trzema specjalnymi i dwoma ciężarowymi). W okresie objętym kontrolą flota OTVP zwiększyła się o 13 pojazdów (dziewięć osobowych, trzy ciężarowe i jeden specjalistyczny) i jednocześnie zmniejszyła się o osiem (trzy osobowe, trzy ciężarowe i dwa specjalne), w wyniku czego na koniec czerwca 2020 r. dysponowano 14 samochodami (10 osobowymi, dwoma ciężarowymi i dwoma specjalnymi). (akta kontroli str. 586-588)

W okresie objętym kontrolą koszty utrzymania i eksploatacji floty w Oddziale wyniosły 1 074 tys. zł, co stanowiło 1,4% kosztów ogółem Oddziału²¹, w tym zużycie materiałów pędnych - 666,8 tys. zł, remonty - 312,8 tys. zł, mycie samochodów - 53,8 tys. zł oraz zużycie ogumienia - 40,6 tys. zł. Roczny koszt utrzymania pojazdów służbowych wzrósł w latach 2014-2019 o 24,6%, przy czym zmniejszyły się koszty remontów środków transportu (z 62,1 tys. zł do 47,3 tys. zł tj. o 24%). (akta kontroli str. 590)

Oddział ponosił także koszty usług transportowych, zlecanych innym podmiotom. W okresie objętym kontrolą wyniosły one 71,2 tys. zł (0,09% kosztów ogółem), w tym 8 tys. zł na podstawie umów barterowych, realizowanych w latach 2014-2017. (akta kontroli str. 590)

Dyrektor OTVP nie wprowadzał szczegółowych zasad dotyczących użytkowania i rozliczania samochodów służbowych. W Oddziale obowiązywały „Zasady przydzielania i używania samochodów służbowych oraz używania samochodów prywatnych do celów służbowych w Spółce TVP S.A.” określone Uchwałą nr 118/2012 Zarządu Spółki TVP S.A. z dnia 29 lutego 2012 r.²² (akta kontroli str. 600)

W okresie objętym kontrolą żaden samochód nie był przyznawany konkretnemu pracownikowi lub współpracownikowi. Każdego dnia pojazdy były udostępniane na podstawie planu przygotowywanego przez Sekcję Dyspozytury, w związku z realizacją zadań (programów). Analiza użytkowania pięciu osobowych samochodów służbowych²³, wykazała, że:

- każde pobranie i zwrot kluczy do pojazdu zarejestrowano w księdze raportu dyspozytorskiego (z podaniem godziny);
- za każdy jednostkowy okres użytkowania pojazdu²⁴ wypełnione zostały tzw. „Karty rozliczeniowe”, w których wskazano m.in. markę i numer rejestracyjny pojazdu, nazwisko i imię obsługującego pojazd, liczbę przejechanych kilometrów oraz trasę lub nazwę zadania do którego pojazd był wykorzystany. Nie zawierały natomiast daty i podpisu osoby sprawdzającej kartę. W Oddziale nie stosowano kart drogowych, określonych w *uchwale w sprawie używania samochodów służbowych*, o czym szerzej napisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- początkowy stan licznika na Kartach rozliczeniowych (z dwoma wyjątkami) był tożsamy ze stanem końcowym z poprzednich kart, sporządzonych dla danego samochodu. W dokumentacji OTVP brak było rozliczenia 6 km w lutym 2017 r. i 4 km w lipcu 2019 r. dotyczącego jednego z pięciu objętych analizą samochodów. Dyrektor OTVP wyjaśnił, że wynikało to z omyłkowego wpisania stanu licznika w kartach;
- wyjazdy dotyczyły konkretnych zadań, m.in. realizacji programów, tankowania czy mycia pojazdu;

²⁰ Umów zawartych na lata 2015-2020.

²¹ W latach 2014-2020 (I półrocze) wynosiły kolejno: 180,9 tys. zł, 133,2 tys. zł, 115,9 tys. zł, 172,3 tys. zł, 187,1 tys. zł, 225,4 tys. zł i 59,2 tys. zł.

²² Dalej: *uchwała w sprawie używania samochodów służbowych*.

²³ Badanie przeprowadzono za okresy luty 2017 r. i lipiec 2019 r. (trzy pojazdy) oraz lipiec 2019 r. i luty 2020 r. (dwa pojazdy) pod kątem dokonanych rozliczeń w zakresie eksploatacji (karta drogową) oraz prawidłowości użytkowania.

²⁴ W większości przypadków był to jeden dzień.

- wszyscy pracownicy obsługujący samochody objęte analizą posiadali pisemne zezwolenie administratora na ich prowadzenie, w którym zawarta była informacja, że zapoznali się z zasadami określonymi *uchwałą w sprawie używania samochodów służbowych*, natomiast współpracownicy nie poświadczili własnoręcznym podpisem, że zapoznali się z tymi zasadami oraz w większości przypadków nie posiadali pisemnego zezwolenia administratora, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- wszyscy współpracownicy obsługujący samochody objęte analizą złożyli oświadczenie o odpowiedzialności materialnej w związku z korzystaniem z pojazdów służbowych.
(akta kontroli str. 592-603)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Oddziale nie dopełniono obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę lub zgłoszenia robót Prezydentowi Miasta Białegostoku w związku z realizacją w 2018 roku robót budowlanych w ramach zadań inwestycyjnych: „Modernizacja budynku portierni”²⁵ oraz „Modernizacja i termomodernizacja budynku gospodarczego”²⁶, mimo że dotyczyły m.in. przegród zewnętrznych budynków. W dokumentach dotyczących tych robót nie wskazano, czy były one traktowane jako remont czy przebudowa. Zgodnie z przepisami Prawa budowlanego, w brzmieniu obowiązujących w 2018 roku:
 - pozwolenia na budowę nie wymagało wykonywanie robót budowlanych polegających na przebudowie budynków, jednak z wyłączeniem ich przegród zewnętrznych oraz elementów konstrukcyjnych (art. 29 ust. 2 pkt 1aa, obowiązujący od 11 września 2017 r. do 19 września 2020 r.²⁷);
 - zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej wymagało wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie przegród zewnętrznych albo elementów konstrukcyjnych budynków, których budowa wymaga uzyskania pozwolenia na budowę (art. 30 ust. 1 pkt 2a lit. b, obowiązujący od 1 stycznia 2017 r. do 19 września 2020 r.²⁸).

Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że w opracowaniu technicznym dotyczącym powiększenia dwóch otworów drzwiowych w ścianie zewnętrznej budynku w ramach zadania „Modernizacja i termomodernizacja budynku gospodarczego”, wykonanym przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane²⁹, *nie było wskazane wymaganie uzyskania pozwolenia na budowę lub zgłoszenia robót*. Zadanie „Modernizacja budynku portierni” również nie zostało zgłoszone do organów administracji architektoniczno-budowlanej po konsultacji z ww. osobą posiadającą uprawnienia budowlane.

²⁵ Zadanie realizowane na podstawie umowy z 20 lipca 2018 r., polegało m.in. na wykonaniu nowego otworu na drzwi zewnętrzne wejściowe od strony placu OTVP (wykucie otworu w ścianie nośnej budynku portierni – budynku jednokondygnacyjnego o powierzchni użytkowej 42,9 m²). Do zadania nie były sporządzane opracowania techniczne (projekty budowlane).

²⁶ Zadanie realizowane na podstawie umów z dnia: 24 września 2018 r., 11 października 2018 r. i 6 listopada 2018 r. oraz zamówienia z 16 listopada 2018 r., polegało m.in. na wykonaniu otworów pod duże bramy wjazdowe umożliwiające swobodne przenoszenie scenografii wielkogabarytowej, dostosowanie poddasza budynku oraz wykonanie elewacji – dotyczy budynku jednokondygnacyjnego o powierzchni użytkowej 254,4 m². Do zadania sporządzone zostało „Opracowanie techniczne dotyczące powiększenia dwóch otworów drzwiowych w ścianie zewnętrznej budynku Magazyn „Nad Białą””.

²⁷ Zgodnie z ustawą z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 401), obowiązującą od 19 września 2020 r., przebudowa budynków, których budowa wymaga pozwolenia budowlanego, nie wymaga pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia (art. 29 ust. 4 pkt 1 lit. a Prawa budowlanego).

²⁸ Zgodnie z ww. ustawą z dnia 13 lutego 2020 r., obowiązującą od 19 września 2020 r., remont przegród zewnętrznych albo elementów konstrukcyjnych budynków, których budowa wymaga uzyskania pozwolenia na budowę, wymaga zgłoszenia na podstawie art. 29 ust. 3 pkt 2 lit. b Prawa budowlanego).

²⁹ Opracowanie zostało wykonane na podstawie umowy zlecenia z 18.06.2018 r. Wykonawca opracowania pełnił też nadzór inwestorski nad zadaniem na podstawie umowy zlecenia z 11.09.2018 r.

Zdaniem NIK, zorganizowanie procesu budowy z uwzględnieniem obowiązujących przepisów należy do inwestora. Powołane w wyjaśnieniach opracowanie dotyczące budynku gospodarczego (magazynu „Nad Białą”) było opracowaniem technicznym, którego celem było określenie warunków i podanie sposobu powiększenia otworów drzwiowych w ścianie zewnętrznej budynku. Nie dotyczyło ono warunków prawnych realizacji inwestycji. (akta kontroli str. 220-326, 606-610)

2. Książki trzech objętych kontrolą obiektów budowlanych OTVP nie zawierały numeru tomu ani daty ich założenia³⁰, tj. elementów określonych w §§ 4 i 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie książki obiektu budowlanego. Dyrektor Oddziału wyjaśnił, że posiadane książki budowlane nie zawierają rubryki do wpisania daty ich założenia, a osoba prowadząca te książki uważała, że równoznaczna z datą założenia książki jest data od kiedy zaczęła je prowadzić, wskazana w dziale I „Osoba upoważniona do dokonywania wpisu”. Numer tomu nie został natomiast wpisany przez przeoczenie. (akta kontroli str. 418-423, 611-616)
3. W Oddziale wbrew „Zasadom przydzielania i używania samochodów służbowych oraz używania samochodów prywatnych do celów służbowych w Spółce TVP S.A.” określonym w *uchwale w sprawie używania samochodów służbowych*:
 - w okresie objętym kontrolą nie stosowano kart drogowych, według wzoru wskazanego w załączniku do ww. uchwały (obowiązek wynikający z § 4E ust. 2 ww. zasad),
 - w analizowanych okresach³¹ udostępniano samochody służbowe współpracownikom, którzy nie potwierdzili własnoręcznym podpisem zapoznania się z treścią ww. zasad (naruszenie § 3 ust. 2 zasad), a także w większości³² nie posiadali pisemnego zezwolenia Administratora³³ floty na prowadzenie samochodów, o którym mowa w § 3 ust. 4 zasad.

Dyrektor OTVP wyjaśnił, że w Oddziale nie stosuje się wymaganych kart drogowych, ponieważ *samochody w Oddziale są dysponowane w sposób rotacyjny, samochodem jednego dnia porusza się nawet kilku prowadzących, dlatego używanie karty drogowej zbiorczej nie ma zastosowania*. Dyrektor wyjaśnił też, że do 2015 r. wydawane były zezwolenia pracownikom i współpracownikom którym udostępniano samochody służbowe, z zapisem, że zapoznali się z *uchwałą w sprawie używania samochodów służbowych*. W listopadzie 2015 r. ówczesna radca prawny (zatrudniona na umowę zlecenie) w trybie odrębnej notatki zmieniła jego treść i w przypadku współpracowników zastosowała oświadczenie o odpowiedzialności materialnej w związku z korzystaniem z pojazdów służbowych. W 2017 r. oświadczenie zostało zmienione przez Administratora ponownie na zezwolenie bez ujęcia w treści zapisu o zapoznaniu się z ww. Uchwałą. Jak wyjaśnił Administrator, *brak zapisu wynikał z zachowania formuły oświadczenia nakazanej przez Panią Mecenasa*.

NIK podkreśla, że zgodnie z § 3 ust. 2 ww. zasad obowiązek potwierdzenia własnoręcznym podpisem zapoznania się z treścią tych zasad dotyczy „użytkownika”, bez rozróżnienia, czy jest to pracownik czy współpracownik Oddziału.

(akta kontroli str. 418-423, 611-616)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w OTVP zgodnie z przepisami realizowano obowiązki właściciela nieruchomości w zakresie utrzymywania i kontroli stanu technicznego budynków, a objęte analizą powierzchnie wynajmowano z zachowaniem interesu ekonomicznego Oddziału. Nie dochowano jednak obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę lub zgłoszenia organom administracji architektoniczno-budowlanej robót budowlanych realizowanych w 2018 roku w ramach dwóch zadań inwestycyjnych, mimo

³⁰ Pierwsze wpisy w książkach dotyczyły 2006 roku.

³¹ Badanie dotyczyło udostępniania wybranych pojazdów w: lutym 2017 r., lipcu 2019 r. i lutym 2020 r.

³² Dotyczy 15 z 19 współpracowników, którym przynajmniej raz udostępniono jeden z pojazdów służbowych objętych analizą.

³³ Osoba wyznaczona do administrowania flotą samochodową Oddziału pismem służbowym nr 05/2014 Dyrektora Oddziału TVP S.A. w Białymstoku z dnia 30 maja 2014 r.

że roboty te dotyczyły przegród zewnętrznych budynków. Nie ujęto też części wymaganych informacji w książkach obiektów budowlanych.

Stwierdzono ponadto nieprawidłowości formalne dotyczące gospodarowania flotą samochodową polegające na: niestosowaniu kart drogowych określonych w przepisach wewnętrznych oraz braku poświadczenia przez współpracowników zapoznania się z zasadami dotyczącymi użytkowania samochodów służbowych.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Rozporządzenie środkami finansowymi Oddziału

2.1. W okresie objętym kontrolą nastąpił wzrost przychodów Oddziału z 9 288,9 tys. zł w 2014 roku do 13 305,3 tys. zł w 2019 roku³⁴, tj. o 43,2% (w I półroczu 2020 r. przychody wynosiły 11 977,6 tys. zł, co stanowiło 90% przychodów roku poprzedniego). Spadek przychodów w porównaniu do roku poprzedniego nastąpił jedynie w 2016 roku i wynikał głównie ze spadków przychodów z tytułu reklamy i sponsoringu. (akta kontroli str. 138)

Większość przychodów Oddziału w okresie objętym kontrolą (od 95,7% w 2016 roku do 100% w I półroczu 2020 roku) stanowiły przychody:

- z abonamentu, których udział w przychodach ogółem w okresie objętym kontrolą wzrósł z 50,3% w 2014 roku do 59,4% w 2019 roku (w I połowie 2020 roku wynosił 80,2%), a kwota z 4 671 tys. zł w 2014 roku do 7 900 tys. zł w 2019 roku, tj. o 69,1% (w I połowie 2020 roku wynosiła 9 607,8 tys. zł i w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 21,6%);
- wewnętrzne, których udział w przychodach ogółem w okresie objętym kontrolą wzrósł z 23,2% w 2014 roku do 30,8% w 2019 roku (w I połowie 2020 roku wynosił 17,4%), a kwota z 2 156,5 tys. zł w 2014 roku do 4 100,7 tys. zł w 2019 roku, tj. o 90,2% (w I połowie 2020 roku wynosiła ona 2 086,8 tys. zł, co stanowiło 50,9% przychodów z tego tytułu uzyskanych w roku poprzednim);
- z reklamy i sponsoringu, których udział w przychodach ogółem w okresie objętym kontrolą systematycznie spadał z 24,9% w 2014 roku do 7,4% w 2019 roku (w I połowie 2020 roku wynosił 3,1%), a kwota z 2 310,1 tys. zł w 2014 roku do 986,4 tys. zł w 2019 roku, tj. o 57,3% (w I półroczu 2020 roku kwota przychodów z tego wynosiła 375 tys. zł, co stanowiło 38% przychodów z tego tytułu w roku poprzednim).

(akta kontroli str. 138)

Dyrektor wyjaśnił, że od 2016 roku nastąpiło mocne załamanie rynku reklamowego, zanotowany został bardzo duży spadek zainteresowania reklamodawców oraz coraz większe trudności w pozyskiwaniu nowych, spadły również przychody z tytułu sponsoringu programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

W latach 2014-2019 koszty wzrosły z 10 410,9 tys. zł do 14 671 tys. zł (o 40,9%). Najbardziej zwiększyły się koszty usług obcych z 3 130,2 tys. zł do 4 917,9 tys. zł (o 57,1%), wynagrodzeń z 3 804 tys. zł do 4 601,7 tys. zł (o 21%), podatków i opłat z 270 tys. zł do 784 tys. zł (o 190,4%) oraz zużycia materiałów i energii z 983 tys. zł do 1 326,4 tys. zł (o 34,9%). Dyrektor wyjaśnił, że przyczyną wzrostu kosztów usług obcych w latach 2014-2015 było przejście na outsourcing usług dziennikarskich, montażowych, charakteryzatorskich oraz graficznych (decyzja centralna), zaś od 2018 roku – zwiększenie produkcji, realizowanych na zamówienie Zakładu Głównego oraz produkcji regionalnych (uruchomienie pasma porannego). Zwiększenie produkcji wpłynęło również na wysokość kosztów wynagrodzeń i zużycia materiałów i energii. Ponadto na koszty wynagrodzeń znaczny wpływ miał wzrost wynagrodzenia minimalnego. Wyższy VAT, który nie podlegał odliczeniu i był kosztem operacyjnym spowodował powiększenie kosztów podatków i opłat.

W I półroczu 2020 roku koszty ogółem wynosiły 7 038,5 tys. zł, co stanowiło 48% kosztów roku poprzedniego. (akta kontroli str. 138, 52-53, 60-65)

³⁴ Przychody Oddziału w latach 2015-2018 wynosiły odpowiednio 9 784,7 tys. zł, 8 889,3 tys. zł, 9 075 tys. zł, 12 508 tys. zł.

W każdym roku objętym kontrolą Oddział uzyskał ujemny wynik finansowy (od -296 tys. zł w 2018 roku do -1 850,8 tys. zł w 2016 roku)³⁵, w tym w latach 2014, 2016 i 2017 był on znacznie niższy od planowanego (odpowiednio o - 526,5 tys. zł, - 1 261,3 tys. zł oraz - 404,7 tys. zł)³⁶. Wpływ na to miał zarówno spadek przychodów z tytułu reklamy i sponsoringu jak i wzrost kosztów Oddziału. Głównymi przyczynami niezrealizowania planu w 2014 roku było wykonanie niższych przychodów zewnętrznych z tytułu reklamy (o 173,9 tys. zł), oraz uzyskanie znacznie niższych przychodów wewnętrznych (o 944,4 tys. zł), co jak wyjaśnił Dyrektor spowodowane było mniejszymi od zakładanych zamówieniami Telewizyjnej Agencji Informacyjnej oraz Belsat TV³⁷. W 2016 roku wykonano znacznie niższe od planowanych dochody zewnętrzne o 1 067,7 tys. zł (reklama, sponsoring i kampanie informacyjne) i jednocześnie poniesiono znacznie wyższe koszty zewnętrzne o 215,4 tys. zł. Dyrektor wyjaśnił, że przyczyną wzrostu kosztów zewnętrznych był podatek VAT w części nie podlegającej odliczeniu, który wynosił 32,3%, a zgodnie z informacjami z Biura Rachunkowości i Biura Kontrolingu i Restrukturyzacji zaplanowano 4%. Podobnie jak w latach poprzednich w 2017 roku zrealizowano niższe od planowanych dochody zewnętrzne z tytułu reklamy, sponsoringu i kampanii informacyjnych o 345,7 tys. zł.

W latach 2015 i 2019 wynik finansowy był zbliżony do planowanego i różnił się od niego o odpowiednio - 6,8 tys. zł oraz 8,8 tys. zł. Natomiast w 2018 roku uzyskano wynik finansowy wyższy od planowanego o 118,4 tys. zł. Dyrektor wyjaśnił, że było to efektem zrealizowania ponadplanowych przychodów operacyjnych w wysokości 59,2 tys. zł (głównie w związku z realizacją mini reportaży) oraz niższego wykonania kosztów finansowych i zewnętrznych.

(akta kontroli str. 138, 52-53, 60-65)

2.2. W I półroczu 2020 r. zatrudnienie w OTVP wynosiło 36 pracowników (34,95 etatów) i było niższe o trzech pracowników (o 8,74 etatu) w porównaniu z 2014 rokiem oraz o 17 (o 16,96 etatu) w porównaniu z 2013 rokiem³⁸.

Znaczny spadek liczby zatrudnionych w okresie objętym kontrolą w porównaniu do 2013 roku wynikał przede wszystkim ze zmniejszenia zatrudnienia dziennikarzy honoraryjnych (o 13 pracowników i 10,74 etatów) oraz pracowników realizacji telewizyjnej i filmowej (o czterech pracowników i 3,51 etatu). Główną przyczyną zmian zarówno w liczbie pracowników jak i etatów w okresie objętym kontrolą było przejście na outsourcing i wejście w życie uchwały w sprawie wdrożenia strategicznych funkcji i obszarów działania TVP S.A. w zakresie programowym, realizacji telewizyjnej i filmowej oraz zbiorów programowych³⁹.

(akta kontroli str. 4, 52-59)

2.3. W okresie objętym kontrolą Oddział nie zatrudniał radcy prawnego, a usługi prawne zlecano trzem firmom zewnętrznym (jednej w danym okresie), z którymi zawarto łącznie pięć umów. Wysokość wynagrodzenia określona w umowach była stała i wynosiła 4,6 tys. zł netto miesięcznie. Koszty obsługi prawnej w latach 2014-2020 (I połowa) wynosiły 359,3 tys. zł (po 55,2 tys. zł w latach 2014-2016 oraz 2018-2019, 55,7 tys. zł w 2017 roku i 27,6 tys. zł w I połowie 2020 roku), co stanowiło od 0,4% do 0,5% kosztów Oddziału w danym roku. Analiza dwóch umów⁴⁰ (z pięciu) zawartych w tym okresie wykazała, że zlecenie usług

³⁵ W latach 2014-2019 wynik finansowy Oddziału wynosił odpowiednio -1 093,5 tys. zł, -584,4 tys. zł, -1 850,8 tys. zł, -680,2 tys. zł, -296 tys. zł, -1 338,7 tys. zł.

³⁶ W latach 2014-2019 planowany wynik finansowy Oddziału wynosił odpowiednio - 567 tys. zł, - 577,6 tys. zł, -589,5 tys. zł, -275,5 tys. zł, -414,4 tys. zł, -1 347,5 tys. zł.

³⁷ Jednostka organizacyjna Zakładu Głównego Telewizji Polskiej S.A., do której zadań należy m. in. tworzenie i zestawienie, zgodnie z założeniami programowymi, programów dla odbiorców na terenie Białorusi.

³⁸ W latach 2014-2020 (I półrocze) w Oddziale zatrudnionych było kolejno 53, 39, 39, 39, 35, 35, 36, 36 pracowników, liczba etatów wynosiła odpowiednio 51,91, 43,69, 37,61, 39,32, 34,08, 34,24, 34,85, 34,95.

³⁹ Uchwała nr 180/2014 Zarządu Spółki z dnia 15 kwietnia 2014 r.

⁴⁰ Zawartych na okres od 1 września 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. i od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r.

odbywało się zgodnie z obowiązującymi w Spółce regulacjami⁴¹, po negocjacjach przeprowadzonych z wybranym kontrahentem i po uzgodnieniu z Biurem Prawnym Zakładu Głównego Telewizji Polskiej S.A.⁴². Wynagrodzenie za usługi prawne wypłacone na podstawie analizowanych umów (125,1 tys. zł do 30 czerwca 2020 r.) było zgodne z postanowieniami tych umów, usługi zostały zrealizowane, a do ich jakości Oddział nie wnosił zastrzeżeń. (akta kontroli str. 5-7)

W latach 2014-2020 (I połowa) Oddział zawierał również umowy na pozyskiwanie zleceń na emisję reklam oraz billboardów sponsorskich. Dyrektor OTVP wyjaśnił, że w ww. okresie przewidziany był jeden etat Działu Reklamy, Marketingu i promocji OTVP. (...) Aby zapewnić skuteczne pozyskiwanie reklam i billboardów sponsorskich, OTVP zmuszony był do zlecania tych czynności również innym osobom (...) jednak nie z wynagrodzeniem stałym a wynagrodzeniem prowizyjnym wyliczonym od ilości pozyskanych reklam i sponsorów. Zgodnie z postanowieniami tych umów Oddział wypłacał wynagrodzenie zleceniobiorcom stanowiące 10% prowizji od faktycznie osiągniętego przychodu netto, tj. wystawionych w danym miesiącu faktur za emisję reklam i billboardów sponsorskich. Koszty poniesione z tytułu 23 umów zawartych w latach 2014-2020 (I półrocze) wyniosły 225,4 tys. zł i stanowiły 0,3% kosztów Oddziału w tym okresie⁴³. Szczegółowe badanie dwóch losowo wybranych umów (po jednej z 2018 i 2019 roku), na podstawie, których Oddział poniósł koszty w wysokości 12,8 tys. zł (5,7% kosztów z tego tytułu poniesionych w okresie objętym kontrolą) wykazała, że zlecenie usług odbywało się zgodnie z obowiązującymi w Spółce regulacjami⁴⁴, wysokość wynagrodzenia stanowiła 10% uzyskanych z tytułu zawarcia umów przychodów netto (128,4 tys. zł) i była zgodna z umowami.

W okresie objętym kontrolą Oddział nie ponosił kosztów z tytułu usług: marketingowych, w zakresie stosunków międzyludzkich i komunikacji społecznej, doradztwa związanego z zarządzaniem oraz finansowo-księgowych. (akta kontroli str. 8-14, 617)

2.4. W latach 2014-2020 (I połowa) koszty krajowych podróży służbowych w OTVP wyniosły 304,1 tys. zł⁴⁵, co stanowiło 0,4% kosztów Oddziału w tym okresie (od 0,2% do 0,7% w poszczególnych latach). Większość, tj. 87,9% kosztów podróży krajowych w tych latach stanowiły koszty produkcji telewizyjnej. Koszty podróży krajowych niezwiązane z produkcją stanowiły 12,1%, w tym Dyrektora Oddziału 4%. Koszty podróży zagranicznych w latach 2014-2020 (I połowa) wyniosły łącznie 83,4 tys. zł⁴⁶, (0,1% kosztów Oddziału w tym okresie, tj. od 0% do 0,2% w poszczególnych latach) i stanowiły w całości koszty produkcji.

⁴¹ Zasady wyboru dostawców usług prawnych w objętej badaniem próbie uregulowane były w § 7 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 2 Instrukcja udzielania zamówień o wartości nieprzekraczającej kwoty wskazanej w art. 4 ust. 8 Pzp do uchwały nr 178/2016 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z dnia 31 marca 2016 r. zmieniającej Zasady udzielania zamówień publicznych oraz niektórych procesów zakupowych w TVP S.A. i wprowadzającej ich tekst jednolity oraz § 9 ust. 6 pkt 5 załącznika nr 5 Instrukcja zamówień wyłączonych spod przepisów ustawy do uchwały nr 514/2019 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z dnia 8 sierpnia 2019 r. zmieniającej Zasady udzielania zamówień publicznych oraz niektórych procesów zakupowych w TVP S.A. i wprowadzająca ich tekst jednolity.

⁴² Zgodnie z uchwałą nr 357/2009 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie korzystania przez jednostki organizacyjne TVP S.A. z usług zewnętrznych kancelarii prawnych w zakresie bieżącej obsługi prawnej lub prowadzenia spraw przed sądami, organami administracji i innymi organami orzekającymi.

⁴³ Koszty umów na pozyskanie zleceń na emisję reklam i billboardów sponsorskich w latach 2014-2020 (I połowa) wyniosły odpowiednio: 19,5 tys. zł, 13,8 tys. zł, 41,7 tys. zł, 83,2 tys. zł, 47,9 tys. zł, 14,8 tys. zł, 4,5 tys. zł i stanowiły odpowiednio 0,2%, 0,1%, 0,4%, 0,8%, 0,4%, 0,1%, 0,1% kosztów Oddziału w danym roku.

⁴⁴ [1] Uchwała nr 279/2013 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z dnia 27 maja 2013 roku zmieniająca uchwałę nr 464/2006 Zarządu Spółki Telewizja Polska S.A. w sprawie postępowania przy zawieraniu umów (z późn. zm.) oraz wprowadzająca jej tekst jednolity oraz [2] uchwała nr 411/2019 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z 2 lipca 2019 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji postępowania przy zawieraniu umów w Spółce Telewizja Polska S.A. Uchwały zwane dalej: *uchwałami w sprawie zawierania umów*.

⁴⁵ W poszczególnych latach objętych kontrolą koszty krajowych podróży służbowych wyniosły odpowiednio 24,9 tys. zł, 26,1 tys. zł, 18,9 tys. zł, 40,4 tys. zł, 67,1 tys. zł, 103,5 tys. zł i 23,2 tys. zł.

⁴⁶ W okresie objętym kontrolą koszty zagranicznych podróży służbowych wyniosły odpowiednio 13,1 tys. zł, 13,6 tys. zł, 5,1 tys. zł, 0 zł, 25,5 tys. zł, 26,1 tys. zł, 0 zł.

Analiza kosztów 10 podróży służbowych⁴⁷, w tym pięciu krajowych na kwotę 10 tys. zł i pięciu zagranicznych na kwotę 30,3 tys. zł (odpowiednio: 3,3% i 36,3% kosztów podróży krajowych i zagranicznych poniesionych w okresie objętym kontrolą), wykazała, że ponoszono je w wysokości wynikającej z obowiązujących w jednostce regulacji⁴⁸. Koszty te zostały odpowiednio udokumentowane i prawidłowo rozliczone. W sześciu przypadkach stwierdzono jednak uchybienia formalne polegające na niewskazaniu daty rozliczenia na poleceniu wyjazdu służbowego. (akta kontroli str. 15-24)

2.5. Koszty zakupów Oddziału w latach 2014-2020 (I połowa) wynosiły 38 414,8 tys. zł⁴⁹, w tym 32 740 tys. zł (85,2%) poniesiono na zakupy realizowane bez stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵⁰ ze względu na wartość (art. 4 pkt 8 Pzp) oraz przedmiot, którym było nabycie audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, produkcja lub koprodukcja przeznaczonych na potrzeby świadczenia audiowizualnych usług medialnych lub radiowych usług medialnych - udzielanych przez dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych (art. 4 pkt 3 lit. g Pzp), a 5 674,9 tys. zł (14,8%) - z zastosowaniem Pzp. W okresie objętym kontrolą Oddział przeprowadził cztery postępowania w trybie Pzp, koszty zakupów poniesionych w wyniku tych postępowań wynosiły 2.619,9 tys. zł, w tym koszty poniesione po przeprowadzeniu postępowań w trybie przetargu nieograniczonego 1 514,4 tys. zł oraz po udzieleniu zamówienia z wolnej ręki 1 105,5 tys. zł. Pozostałe postępowania zostały przeprowadzone przez Zakład Główny, a Oddział z tytułu zawartych umów ponosił koszty.

(akta kontroli str. 25-27)

Badanie przeprowadzone na trzech zamówieniach o wartości 177,1 tys. zł netto dokonanych bez stosowania Pzp (ze względu na wartość zamówienia)⁵¹ oraz dwóch postępowaniach przeprowadzonych z zastosowaniem Pzp, na realizację których w okresie objętym kontrolą poniesiono wydatki w wysokości 1 499,9 tys. zł⁵² wykazało, że:

- wykonawców wyłoniono w drodze postępowań, które przeprowadzono zgodnie z przepisami Pzp oraz obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi⁵³, a postępowania zostały właściwie udokumentowane,
- treść umów zawartych z wybranymi wykonawcami była zgodna ze złożonymi ofertami,
- w umowach należyście zabezpieczono interes zamawiającego,
- realizację dostaw powierzono podmiotom zewnętrznym posiadającym wymagane doświadczenie i kwalifikacje,

⁴⁷ Doboru próby dokonano w sposób celowy, wybierając podróże, na które poniesiono najwyższe koszty w danym roku z okresu 2015-2019 oraz podróże kierownictwa nie związane z produkcją.

⁴⁸ [1] Uchwała nr 239/2013 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z dnia 7 maja 2013 roku zmieniająca uchwałę nr 31/2011 Zarządu Spółki TVP S.A. w sprawie określenia zasad planowania, realizacji oraz rozliczania kosztów podróży służbowych na obszarze kraju oraz wprowadzająca jej tekst jednolity, [2] uchwała nr 240/2013 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z dnia 7 maja 2013 roku zmieniająca uchwałę nr 32/2011 Zarządu Spółki TVP S.A. w sprawie określenia zasad planowania, realizacji oraz rozliczania kosztów podróży służbowych poza granicami kraju oraz wprowadzająca jej tekst jednolity, [3] uchwała nr 189/2017 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z 30 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia Zasad organizacji podróży służbowych i wyjazdów w Telewizji Polskiej S.A.

⁴⁹ W poszczególnych latach objętych kontrolą koszty zakupów wynosiły odpowiednio 4 414,4 tys. zł, 4 613,4 tys. zł, 5 334,6 tys. zł, 5 383 tys. zł, 7 135,5 tys. zł, 8 540 tys. zł, 2 993,9 tys. zł.

⁵⁰ Dz.U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Ustawa zwana dalej: Pzp.

⁵¹ Przedmiotem objętych kontrolą umów i zamówień był zakup miksera emisyjnego, trzech używanych magnetowidów oraz wymiana szlabanu wjazdowego.

⁵² Przedmiotem objętych kontrolą postępowań był zakup [1] stacji satelitarnej DSNG (postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego) oraz [2] usługi dystrybucji energii elektrycznej w okresie 36 miesięcy, tj. do dnia 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. (zamówienie z wolnej ręki).

⁵³ [1] Uchwała Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna nr 203/2014 z 23 kwietnia 2014 r. zmieniająca Zasady udzielania zamówień publicznych oraz niektórych procesów zakupowych w TVP S.A., stanowiące załącznik do uchwały nr 412/2013 Zarządu Spółki TVP S.A. w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych oraz niektórych procesów zakupowych w TVP S.A., [2] Uchwała Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna nr 80/2018 z 13 lutego 2018 r. zmieniająca Zasady udzielania zamówień publicznych oraz niektórych procesów zakupowych w TVP S.A. i wprowadzająca ich tekst jednolity, [3] Uchwała nr 514/2019 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z 8 sierpnia 2019 r. zmieniająca Zasady udzielania zamówień publicznych oraz niektórych procesów zakupowych w TVP S.A. i wprowadzająca ich tekst jednolity.

- cztery umowy zrealizowano terminowo, w przypadku jednej zamiast naliczenia kary umownej za nieterminowe wykonanie umowy w wysokości 236 zł, w ramach kompensaty wykonawca dostarczył dodatkowych 150 szt. kart magnetycznych (pierwotnie zamówiono 50) o wartości 7,5 tys. zł,
- środki finansowe wydatkowano w wysokościach i terminach wynikających z zawartych umów. (akta kontroli str. 28-43, 52-53, 66)

2.6. W okresie objętym kontrolą koszty wynajmu usług produkcyjnych wynosiły 18 711,8 tys. zł, co stanowiło 24,4% kosztów ogółem OTVP poniesionych w tym okresie⁵⁴. Analiza trzech umów⁵⁵ na świadczenie usług produkcyjnych w zakresie przygotowania materiałów dziennikarskich oraz innych czynności redakcyjnych, autorskiej realizacji zdjęć, dźwięku, światła, montażu oraz innych czynności realizacji technicznej, do audycji⁵⁶, których producentem był Oddział, a których koszt wyniósł 312,7 tys. zł (1,7% kosztów poniesionych na usługi produkcyjne) wykazała, że:

- przed zawarciem umów uzyskano wymagane *uchwałami w sprawie zawierania umów* uzgodnienia,
- osoby zawierające umowy miały wymagane pełnomocnictwa,
- w umowach zabezpieczono interes Spółki określając wysokość kar umownych oraz zobowiązując do przeniesienia praw autorskich,
- rozliczenia wykonanych usług dokonywano w wysokości i zgodnie z wymogami określonymi w umowach,
- nie wnoszono uwag do realizacji umów. (akta kontroli str. 44-47)

W latach 2014-2020 (I połowa) koszty wynajmu sprzętu do obsługi produkcji wyniosły 134 tys. zł, co stanowiło 0,2% kosztów działalności Oddziału. W okresie tym zawarto 35 umów na wynajem sprzętu, w tym 21 na wynajem ramienia kamerowego wraz z obsługą, trzy obiektywów oraz dwie kamer HD, w pozostałych przypadkach wynajem miał charakter jednorazowy. Badanie trzech umów: na wynajem systemu powtórkowego do realizacji transmisji sportowej, na wynajem konsoli oraz na realizację transmisji wraz z wynajmem ramienia kamerowego⁵⁷ wykazało, że ich zawarcie było uzasadnione. Przed zawarciem umów uzyskano wymagane *uchwałami w sprawie zawierania umów* zgody, rozliczenia wykonanych usług dokonywano w wysokości określonej umowami. (akta kontroli str. 48-51)

2.7. Koszty produkcji audycji w okresie objętym kontrolą wyniosły w Oddziale 38 056,5 tys. zł, co stanowiło 49,7% kosztów ogółem Oddziału w latach 2014-2020 (I półrocze)⁵⁸.

Badanie pięciu audycji realizowanych w latach 2016-2019⁵⁹, których koszty bezpośrednie wynosiły 281,3 tys. zł wykazało, że:

- w dwóch (z pięciu) przypadkach podpisanie porozumienia produkcyjnego i umowy koprodukcji nastąpiło z zachowaniem terminów określonych § 18 ust. 2 Instrukcji określającej procedury i standardy produkcyjne⁶⁰, tj. minimum 12 dni przed realizacją audycji, a w pozostałych trzech umowy koprodukcji audycji zostały zawarte z naruszeniem tych terminów;

⁵⁴ Koszty najmu usług produkcyjnych w latach 2014-2020 (I półrocze) wynosiły kolejno: 2 027 tys. zł, 2 868,3 tys. zł, 2 788,1 tys. zł, 2 445,7 tys. zł, 3 361,1 tys. zł, 3 540,2 tys. zł i 1 681,4 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 19,5%, 27,6%, 25,9%, 23,5%, 26,1%, 24,1%, 23,9% kosztów poniesionych w danym roku.

⁵⁵ Doboru próby dokonano celowo kierując się ich wartością i miejscem realizacji.

⁵⁶ Umowy odpowiednio z dnia: 25 kwietnia 2018 r., 1 marca 2019 r. i 20 maja 2019 r.

⁵⁷ Umowy odpowiednio z dnia: 14 czerwca 2017 r., 20 kwietnia 2017 r. i 15 grudnia 2019 r.

⁵⁸ Koszty produkcji w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiły odpowiednio 4 708 tys. zł, 4 686,9 tys. zł, 5 227,9 tys. zł, 5 062,9 tys. zł, 7 190 tys. zł, 7 982,3 tys. zł, 3 198,5 tys. zł i stanowiły odpowiednio 45,2%, 45,1%, 48,6%, 48,6%, 55,9%, 54,4%, 45,4% rocznych kosztów Oddziału.

⁵⁹ Dwóch w 2016 roku i po jednej w pozostałych latach, w tym: jednej produkcji filmowej na zlecenie zamawiającego wewnętrznego i czterech koprodukcji studyjnych realizowanych z podmiotami zewnętrznymi, w tym dwóch audycji emitowanych na żywo.

⁶⁰ Instrukcja stanowiła załącznik do uchwały nr 297/2015 Zarządu Spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie zmiany „Instrukcji określającej procedury i standardy produkcyjne obowiązujące w Telewizji Polskiej S.A.” stanowiącej załącznik do uchwały nr 370/2014 Zarządu Spółki Telewizja Polska S.A.

- w dwóch (z pięciu) przypadkach uruchomienie procesu produkcji audycji poprzez nadanie numeru identyfikacyjnego ID audycji w systemie SAP nastąpiło po podpisaniu porozumienia produkcyjnego i umowy, tj. zgodnie z § 18 ust. 1 Instrukcji określającej procedury i standardy produkcyjne, natomiast w trzech pozostałych przypadkach uruchomienie procesu produkcji nastąpiło przed zawarciem umowy w sprawie koprodukcji;
- jedna (z trzech) audycja, które nie były realizowane na żywo, została odebrana w wymaganym terminie, stosownie do § 15 ust. 4 Instrukcji, zaś pozostałe dwie nie zostały formalnie odebrane (audycje te zostały wyemitowane);
- we wszystkich czterech przypadkach audycji produkowanych na podstawie umowy koprodukcji, kontrahenci wywiązali się ze swoich zobowiązań (wniesienia wkładu finansowego i rzeczowego);
- dwie audycje realizowane na podstawie umów koprodukcji zostały zrealizowane w mniejszym niż planowany zakresie (w jednym przypadku wyprodukowano 22 z 25 planowanych odcinków, a w drugim dziewięć z 12 planowanych odcinków), Dyrektor wyjaśnił, że przyczyną tego było wypalenie się formuły audycji i podjęcie wspólnie z koproducentami decyzji o zaniechaniu ich kontynuacji, Oddział nie ponosił kosztów produkcji, które nie były realizowane oraz nie uzyskiwał określonych w umowie koprodukcji przychodów;
- trzy (z pięciu) kontrolowanych audycji przyniosło przychody w łącznej wysokości 53,2 tys. zł, zaś dwie stratę 4,8 tys. zł. W jednym przypadku strata wyniosła 2,9 tys. zł i wynikała z zaliczenia w poczet kosztów audycji pozycji nieuwzględnionych w planowanym kosztorysie, dotyczących kosztów stałych nieprzenoszonych na koproducenta⁶¹, a w drugim - 1,9 tys. zł, i wystąpiła - jak wynika z wyjaśnień Dyrektora - w związku z nakręceniem jednego odcinka audycji (poświęconego obchodom 20-lecia pierwszej emisji programu informacyjnego *Obiektyw*) bez udziału koproducenta.

Przypadki nieprzestrzegania postanowień zawartych w Instrukcji określającej procedury i standardy produkcyjne zostały opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 67-116, 118-122, 129-137)

2.8. W okresie objętym kontrolą działalność związana z gospodarką majątkową i finansową Oddziału nie była przedmiotem kontroli ani audytu. (akta kontroli str. 117)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W przypadku realizacji czterech (z pięciu) objętych badaniem audycji, których koszty bezpośrednie wynosiły 150,7 tys. zł (0,4% kosztów produkcji poniesionych w okresie objętym kontrolą i 53,6% kosztów zbadanych produkcji) wystąpiło naruszenie przynajmniej jednej z zasad Instrukcji określającej procedury i standardy produkcyjne, polegające na:

- braku formalnego odbioru przez Starszego redaktora techniczno-programowego dwóch⁶² (z trzech podlegających odbiorowi) audycji mimo, że § 15 ust. 4 Instrukcji stanowił, że odbioru audycji dokonuje się na podstawie pozytywnej oceny i kwalifikacji do emisji gotowej audycji,
- uruchomieniu przez Starszego redaktora techniczno-programowego procesu produkcji trzech (z pięciu) audycji⁶³ na dwa, 34 oraz 36 dni przed zawarciem umów w sprawie koprodukcji mimo, że zgodnie z § 18 ust. 1 Instrukcji powinno to nastąpić po zawarciu umowy⁶⁴,

⁶¹ Koszty te dotyczyły wynagrodzenia mistrza studia, które było stałe (ryczałtowe), bez względu na ilość nagrywanych w studio audycji. Były one dzielone przede wszystkim na audycje cykliczne.

⁶² Audycji *Odeska 1* produkowanej na podstawie umowy z 19 stycznia 2016 r. oraz *Odeska 1* na podstawie umowy z 15 stycznia 2018 r.

⁶³ Uruchomienie procesu produkcji następowało poprzez nadanie nr ID w systemie SAP.

⁶⁴ Proces produkcji audycji *Odeska 1* (umowa z dnia 19 stycznia 2016 r.) oraz *Naszym zadaniem* (umowy z dnia 9 września 2016, 10 stycznia 2017), został wszczęty nadaniem nr ID w systemie odpowiednio 16 grudnia 2015 r., 07 września 2016 r., 05 grudnia 2016 r.

- zawarciu trzech (z pięciu) umów koprodukcji audycji w dniu emisji (jednej) lub trzy dni (dwóch) przed emisją mimo, że zgodnie z § 18 ust. 2 pkt 2c) Instrukcji powinno to nastąpić co najmniej 12 dni przed realizacją audycji⁶⁵ (pracownikiem odpowiedzialnym za przygotowanie umów był Kierownik Produkcji).

Dyrektor wyjaśnił, że nieodebrana audycja podlegała przeglądowi redakcyjnemu w sekretariacie programu tak, jak wszystkie cykliczne audycje ujęte w bieżącej ramówce sezonowej, a jej przyjęcie do emisji potwierdzono podpisem osoby akceptującej audycję na karcie nagrania każdego odcinka cyklu. Uruchomienie procesu produkcji jednej audycji w 2016 roku przez zawarciem umowy wynika z faktu kontynuacji cyklu, ponadto wskazał, że nadanie numeru ID jest warunkiem uwzględnienia programu w raportach dla prasy i portali internetowych i wymaga wyprzedzenia minimum dwu tygodniowego (prasa) i dwudniowego (portale internetowe). W zakresie zawierania umów dopiero w dniu emisji lub trzy dni przed emisją wyjaśnił, że rozmowy dotyczące zawarcia umowy na koordynację audycji rozpoczynały się od jednego do dwóch miesięcy przed planowaną emisją i wymagały uzgodnienia warunków, a ich podpisanie następowało dopiero w momencie ustalenia szczegółów oraz w obecności wszystkich osób reprezentujących strony.

Przyjęcie audycji tylko na podstawie podpisu osoby akceptującej audycję na karcie nagrania stanowi naruszenie § 38 ust. 11 Instrukcji. Zgodnie z tym przepisem audycje (niepodlegające obowiązkowi kolaudacji) przyjmowane są przez jednostki zamawiające w drodze odbioru redakcyjnego przez zespół odbioru redakcyjnego – powołany przez dyrektora jednostki zamawiającej. Odbiór redakcyjny połączony jest z podpisaniem protokołu redakcyjnego zgodnego z załącznikiem nr 17 do Instrukcji. Ponadto należy zauważyć, że stosownie do § 38 ust. 13 Instrukcji audycja nie może być skierowana do emisji bez uprzedniego przyjęcia przez komisję kolaudacyjną lub zespół redakcyjny, za wyjątkiem audycji *szybkiego przebiegu* oraz realizowanych *na żywo*. Zdaniem NIK wszczynanie procesu produkcyjnego audycji przed zawarciem umowy na jej produkcję może prowadzić do sytuacji, w której OTVP poniesie koszty produkcji audycji, z realizacji, której wycofał się koproducent.

(akta kontroli str. 68-115, 118-122, 129-141)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Oddział prawidłowo rozporządzał poddanymi analizie środkami finansowymi. W sposób celowy i zgodnie z regulacjami wewnętrznymi zlecano skontrolowane usługi prawne oraz w zakresie pozyskiwania zleceń na emisję reklam i billboardów sponsorskich. Gospodarnie i zgodnie z przyjętymi regulacjami ponoszono zbadane koszty podróży służbowych, zakupów, wynajmu usług produkcyjnych oraz sprzętu na potrzeby Oddziału.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieprzestrzegania Instrukcji określającej procedury i standardy produkcyjne, a polegały na: uruchomieniu procesu produkcji audycji przed zawarciem umów na ich produkcję, nieprzestrzeganiu terminów zawarcia tych umów oraz braku formalnego odbioru audycji.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Prowadzenie prac budowlanych zgodnie z przepisami Prawa budowlanego oraz podjęcie działań — w porozumieniu z organem nadzoru budowlanego — w celu legalizacji wykonanych robót budowlanych.
2. Uzupełnienie ksiąg obiektów budowlanych o numer tomu i datę założenia.
3. Udostępnianie samochodów służbowych zgodnie z zasadami określonymi *uchwałą w sprawie używania samochodów służbowych*.

⁶⁵ Umowy na produkcję audycji *Odeska 1* oraz *Naszym zadaniem* zawarto odpowiednio 19 stycznia 2016 r., 9 września 2016 r., 10 stycznia 2017 r., a emisje pierwszych odcinków tych audycji miały miejsce odpowiednio 22 stycznia 2016 r., 9 września 2016 r., 13 stycznia 2017 r.

4. Przestrzeganie zasad dotyczących terminów zawierania umów na produkcję audycji, terminu uruchomienia produkcji oraz dokonywania odbioru audycji, wynikających z Instrukcji określającej procedury i standardy produkcyjne.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

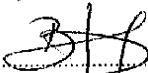
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 19 listopada 2020 r.

Kontroler:

Beata Pawłowska
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Agata Ciupa

.....
podpis